

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС, ЯК ЗАПОРУКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

ІІІ навчально-методичної конференції ХНМУ

Харків
ХНМУ
2020

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

**СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ
НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС
ЯК ЗАПОРУКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ**

ІІІ навчально-методична конференція ХНМУ

29 січня 2020 року
м. Харків

Харків
ХНМУ
2020

УДК 378.091.33:61(477.54)ХНМУ
С88

Затверджено Вченою Радою ХНМУ.
Протокол № 1 від 23.01.2020 р.

Редакційна колегія:

Марковський В.Д., Фоміна Л.В., Краснікова С.О., Логвінова Ж.І.

С88 Студентоцентрований навчальний процес як запорука забезпечення якості вищої медичної освіти: матеріали ЛІІІ навч.-метод. конф. ХНМУ (Харків, 29 січня 2020 р.) / Міністерство охорони здоров'я України, Харк. нац. мед. ун-т. – Харків : ХНМУ, 2020. – Вип. 10. – 236 с.

Матеріали, наведені у збірнику, освітлюють студентоцентровані педагогічні технології, які підвищують мотивацію студентів, сприяють активізації навчального процесу та покращенню якості освіти.

Збірник розраховано на викладачів вищих медичних закладів.

УДК 378.091.33:61(477.54)ХНМУ

©Харківський національний
медичний університет, 2020

освітнього процесу, дослухання до особистих потреб й інтересів студентів, розуміння того, що студенти мають різний досвід та базові знання, а отже, використання різних стилів навчання.

Застосування студентоцентрованого підходу дає можливість студентам і викладачам стати ближчими, краще розуміти один одного, а отже, і полегшує адаптацію іноземних студентів до процесу навчання в Україні та до відмінності культур.

Література:

1. Чучелина Е.В. Психологические факторы социально-психологической адаптации студенческой молодежи в условиях вуза: автореф. дис. ... канд. психол. наук: 19.00.05 / Чучелина Елена Владимировна. – Самара, 2007. – 24 с.

2. Blau P. Exchange and Power in Social Life / P.Blau. – N. Y.: Wiley, 2017. – 478 p.

3. Parsons T. The Concept of Society: The Components and Their Interrelations / T.Parsons, N.Smelser // Societies: Evolutionary and Comparative Perspectives. – Englewood Cliffs (NJ): Prentice-Hall, 2005. – P. 5–29

Щербина І.М., Нагута Л.О., Скорбач О.І.

ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ

Студентоцентрована освіта – це формування програм та технологій навчання так, як цього потребує майбутня професія та можливості студента.

Студентоцентрована освіта (СЦО) не може існувати без самого студента та без його індивідуального навчання, а також без його індивідуально сформованої траєкторії. Індивідуальна траєкторія – це організація навчального процесу при якому індивідуальна форма навчання є пріоритетною, при цьому студент має вільний вибір дисциплін і тільки він сам відповідає за себе.

Мета студентоцентрованого підходу – допомога в розробленні стійких стратегій та методів студентоцентрованого навчання, що дає можливість студентам та викладачам стати активними партнерами в поширенні культури СЦО у вищих навчальних закладах. Проект спрямований на те, щоб забезпечити повну уяву про необхідні матеріали та успіхи СЦО як базову основу освіти протягом усього життя.

СЦО – широко обговорювана концепція, що не має єдиного чіткого визначення через наявність множинної кількості взаємовиключних тлумачень.

Основою СЦО є конструктивізм як теорія, що передбачає конструювання та реконструювання знань для ефективного навчання. При цьому навчання найбільш ефективно, коли в рамках деякої діяльності студент, який навчається, здійснює створення осмисленого продукту. СЦО

є також спорідненим трансформативному навчанню, що розглядає процес якісних змін у студентів як безперервний процес трансформації, який націлений на надання нового імпульсу й розширення можливостей студентів, які навчаються, на розвиток їх критичної властивості.

Переваги СЦО для студентів, які беруть у ньому участь, численні та різноманітні. Перші кроки в академічному співтоваристві можуть впливати на те, яким буде мислення студентів у подальшому житті. СЦО забезпечує формування навичок для життя, формує незалежних студентів.

На відміну від традиційного навчання в студентоцентрованій моделі освіти студент є не тільки учасником навчального процесу, але також є головною діючою ланкою вищої освіти. Студент розглядається як особистість, ураховується його досвід, здатність до сприйняття матеріалу, зацікавленість і вимоги, а також він сам вирішує чого і як йому потрібно навчатися. СЦО передбачає участь студентів у розробленні навчальних матеріалів і дає можливість контролювати своє навчання. у результаті цього студенти стають більш самостійними та легше адаптуються до післявузівського життя. Надане студентам самостійне життя дає їм змогу більш ефективно навчатися та здобувати нові навички, такі як праця в команді, усна комунікація, визначення пріоритетності завдань, критичний аналіз. Своєю чергою, студенти можуть розвинути практичні навички у своїй кар'єрі та в житті в цілому. Викладач у цьому навчальному процесі є консультантом, який лише уважно спостерігає за студентом і спрямовує його активність у той чи інший бік. Порівняно нескладна навчальна дисципліна і невелике аудиторне навантаження, що обмежується необхідним оптимумом, бажано відвідуванням аудиторних занять, але акцент, як правило, робиться на самостійну роботу студента. Модернізація навчального процесу в новій моделі навчання передбачає належне науково-методичне забезпечення навчального процесу, що відповідає матеріальній базі, а також має постійно удосконалюватися та приймати нові форми залежні від інтересів і потреб студентів. У зв'язку із цим викладачі, студенти мають вчасно аналізувати свої методи викладання та навчання, а також матеріально-технічне оснащення для того, щоб покращити досвід навчання визначеного курсу чи компонента програми, що досягаються з метою стимулювання критичного мислення та власних навичок студентів.

Навчання студентів-медиків на кафедрі акушерства та гінекології складається з використання інноваційних тренажерів, якими є: гінекологічний тренажер, гінекологічна модель дослідження в дзеркалах, манекен для огляду за новонародженим, сучасний манекен пологів з новонародженим «NOELLE», мамологічний тренажер, епізіотомічний тренажер накладання швів, модель імітації пологів, гібридний симулятор PELVIC Mentor, які знаходяться в стимуляційному класі. Викладачем спочатку проводиться обговорення виконання маніпуляції, а надалі відпрацювання практичних навичок. Наприклад, сучасний манекен пологів з новонародженим «NOELLE» дає змогу відпрацювання навичок веден-

ня I, II, III періодів пологів та післяпологового періоду, прийом Леопольда, оцінювання стану шийки матки за шкалою Бішопа, біомеханізм пологів при головному й тазовому передлежаннях, моніторинг стану плода та породіллі, мануальні прийоми виділення посліду, піхвове обстеження.

Таким чином, можна зробити висновок, що ця система гарантує високу якість підготовки майбутніх фахівців, і у такий спосіб захищає студента від професійної непридатності. Після завершення навчання за даною системою студент є конкурентноздатним на ринку праці не тільки у своїй країні, але і, за кордоном.

Література:

1. De Graff, E. and Kolmos, A. (2007) Management of Change: Implementation of Problem-Based and Project-Based Learning in medicine (Rotterdam, Sense Publishers).

2. EI (2010) Enhancing Quality: Academics Perceptions of the Bologna Process. (Brussels, Education International).

3. EI, ESU (2010) Student-Centred Learning. An Insight Into Theory and Practice. (Brussels, Education International, European Students' Union).

4. ENQA (2005) Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area. (Helsinki, the European Association for Quality Assurance in Higher Education).

5. ENQA (2009) Assessment Matters: The Quality Assurance of Student Assessment in Higher Education. Report of an International Working group. (Helsinki, the European Association for Quality Assurance in Higher Education).

6. ESU (2009) Bologna at the Finish Line. (Brussels, European Students' Union).

7. European Commission (2009) European Credit Transfer system users' guide.

8. O'Neill, G. and McMahon, T. (2005) Student-Centred Learning: What does it mean for lectures? in: O'Neill, G., Moore, S., McMullin, B. (eds). Emerging Issues in the Practice of University Learning and Teaching. (Dublin, Aishe).

Щербина М.М., Ростовська В.І.,

ФОРМУВАННЯ ЗДАТНОСТІ ДО САМОСТІЙНОГО НАВЧАННЯ: РЕАЛІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Постановка проблеми. У сучасному українському суспільстві виникає стійка потреба у зміні освітніх парадигм та освітніх стратегій, оскільки темп життя вимагає від особистості здатності перекваліфікації та life-long learning (навчання впродовж життя). Тому від вертикальних стосунків в освіті та навчального світогляду, заснованого на запам'ятовуванні і виключно професійному навчанні вигляду «студентам/-кам

<i>Троценко О.В.</i>	
ВИБІРКОВИЙ КУРС «МЕДИЧНА СУБКУЛЬТУРА» НА КАФЕДРІ СУСПІЛЬНИХ НАУК ХНМУ ЯК ПРИКЛАД СТУДЕНТОЦЕНТРОВОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ	190
<i>Фоміна Л.В., Калініченко О.В., Скорбач Т.В.</i>	
СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ ПІДХІД У ВИКЛАДАННІ КУРСУ «УКРАЇНСЬКА МОВА»	193
<i>Фоміна Л.В., Скорбач Т.В., Калініченко О.В.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО ОСВІТНЬОГО ТА ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ	195
<i>Фролова Т.В., Терещенкова І.І., Стенкова Н.Ф., Сіняєва І.Р., Атаманова О.В.</i>	
УПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ КЛІНІЧНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА УМОВИ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО ПІДХОДУ	197
<i>Чернобай Л.В., Булініна О.Д., Ісаєва І.М., Кармазіна І.С., Алексеєнко Р.В.</i>	
МЕТОДИКА КОНКРЕТНИХ СИТУАЦІЙ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ З РІЗНИМ ТИПОМ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ АСИМЕТРІЇ	200
<i>Чернобай Л.В., Васильєва О.В., Ващук М.А., Сокол О.М.</i>	
ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЯК ОДНІЄЇ ІЗ ФОРМ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗІОЛОГІЯ»	202
<i>Чумаченко Т.О., Поливянна Ю.І., Макарова В.І., Райлян М.В., Семішев В.І.</i>	
ГЕЙМІФІКАЦІЯ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЯК ДІЙОВА КОНЦЕПЦІЯ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	204
<i>О.С. Шевченко, І.А. Овчаренко, О.О. Погорєлова</i>	
ПРОФОРІЄНТАЦІЙНА РОБОТА СЕРЕД СТУДЕНТІВ ЯК ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОЇ НАУКОВОЇ РОБОТИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	207
<i>Шевченко О.С., Чопорова О.І.</i>	
СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	208
<i>Шейко А.О.</i>	
ВИКОРИСТАННЯ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО ПІДХОДУ ЯК СКЛАДНИКА АДАПТАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ	212
<i>Щербина І.М., Нагута Л.О., Скорбач О.І.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ	214
<i>Щербина М.М., Ростовська В.І.,</i>	
ФОРМУВАННЯ ЗДАТНОСТІ ДО САМОСТІЙНОГО НАВЧАННЯ: РЕАЛІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ	216
<i>Щербина М.О., Ткачова О.В., Кузьміна О.О.</i>	
СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА СУЧАСНОЇ МОДЕЛІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	219
<i>Юрко К.В., Бондаренко А.В., Терьошин В.О., Меркулова Н.Ф., Граділь Г.І., Соломенник Г.О., Могиленець О.І., Кацапов Д.В., Бондар О.Є., Гаврилов А.В.</i>	
ПЕДАГОГІЧНІ ТА ПРОФЕСІЙНІ ПЕРЕДУМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ НА ДОДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	222
<i>Янішен І.В., Салія Л.Г.</i>	
УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ХНМУ	225

Відповідальний за випуск

В.Д. Марковський

Формат А5. Цифровий друк. Ум. друк. арк 14,75.
Зам. № 20-33892.

Редакційно-видавничий відділ
ХНМУ, пр. Науки, 4, м. Харків, 61022
izdatknurio@gmail.com

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавництв, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.